

Szerkesztőségi iroda:  
Nagybeeskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,  
hová a lap szellemi részét illető  
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája  
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.  
hová a hirdetések, az előfizeté-  
sek és a lap szétküldésére vo-  
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

# TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybeeskerek, 1902.

XXXI. évfolyam 12. szám.

Előfizetési árak

Egész évre ———— 24 kor.  
Félévre ———— 12 „  
Negyedévre ———— 6 „  
Egy óra ———— 2 „  
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadják el.  
Azonkívül az összes hirdetési  
irodáknál.

Megjelenik

vasár- és ünneppnapok kivételével  
mindennap délután 5 órákor.

Csütörtök, január 16.

## Szünet után.

Nagybeeskerek, január 16.

Hosszabb pihenés után ma új munkára nyitlak meg a képviselőház kapui. Ez új munkát — szerencsére csak néhány rövid napig — nem irányítja és nem vezeti Széll Kálmán. A magyar politika vezérét súlyos természetű betegségen kívül, köteleltségeinek teljesítésében semmi más körülmény meg nem akaszthatta.

Magyar miniszterelnököknek lenni: szép és historiai hivatás; de fáradsámaik, ezerféle gondját, szakadatlan munkásságának terhét csak vasszervezet bírja meg. Fáradtságtól és munkától le nem győzhető vasszervezet birtokában, Széll Kálmán mind ez ideig könnyedén hordozta vállán a magyar politika glóbuszát. S könnyedén hordozza ezentul is, mert a beégésen, a mely váratlanul reátmadt, csodálatos életereje győzedelmeskedett. A parlament nélküle kezdi el ugyan tanácskozásait, de néhány nap múlva már az ő jelenlétében folytatja. Egy kis ijedelmén kívül, a mit az ország kiállott, nincs más következménye a miniszterelnök a mily hirtelen jött, épp oly hirtelen el is tűnő betegségének.

A miniszterelnök távolléte folytán a vármegyék pénzkezeléséről szóló javaslat részletes tárgyalása halasztást szenved. Helyette Fejérváry Géza javaslatai kerülnek napirendre. Azután pedig az új képviselőház budget-tárgyalása fog megindulni, abban a mély és széles mederben, a melyben Széll Kálmán érája óta a Ház tanácskozásai, erővel és frissességgel ugyan, de nyugalmasan csörgedeznek.

Anyaga eléggé meggyült a költségvetési vitának. Elvi magaslapon álló, tárgyilagossággal ellenzéki bírálat kedvére való témát eleget kaphat. A parlamenti ellenőrzés

tisztét a függetlenségi és a néppárt bőségesen gyakorolhatja. Am hogy gyümölcsözőleg-e az ország részére, ez a hangtól és modortól függ s attól: aktuális kérdéseket vesz-e bonckés alá, vagy megelégszik az elkopott közjogi és felekezeti gravámenek fölmelegítésével és élénk kiszínezésével.

A költségvetési vitának próba-előadása megvolt a pénzügyi bizottság tanácskozásában. Maguk a szabadelvűpárti bizottsági tagok is sok érdekes és tanulságos kérdést vetettek föl s a miniszterek is siettek nem egy dologban felvilágosításra szolgálni. Az ellenzék pedig — főleg a függetlenségi párt — már a bizottsági üléseken is véghezvitt egy kis próbamozgósítást s egy-egy fürge elméjű tagja szerencsével végzett földerítő szolgálatot.

A mint a pénzügyi bizottság tárgyalásából kivehető, az idejű költségvetési vita a közgazdasági kérdések jegyében fog lefolyni. Nemcsak azért, mert a szomszéd államhoz való közgazdasági viszonyunk, az osztrák parlamentáris helyzetben rejlvő vis inertiae-nél fogva, dűlőre mind ez ideig nem juthatott; de főleg azért is, mert az évek óta tartó súlyos gazdasági válság megtanított bennünket arra, hogy meddő közjogi és felekezeti civódások helyett inkább a nemzeti jólétnek feltételeit és kereteit igyekezzünk megteremteni, mert nemcsak a rosszul gazdálkodó családok, de a rosszul gazdálkodó nemzetek is elpusztulhatnak az államoknak kérelhetetlen és önző gazdasági világválságában.

Nem egyszer fejtegettük e helyen, hogy ha valakit, úgy első sorban Széll Kálmánt szemelték ki a gondviselés arra a nagy misszióra, hogy nemzetének nem csak politikai, de közgazdasági életét is helyes mederbe terelje.

A parlament békéjének helyreállításával, a pártok kölcsönös viszonyának szabályozásával, a politikai erők egészséges egyensúlyának elérésével, a közélet levegőjének megnyihításával, Széll Kálmán küldetésének csak egyik felét végezte el. Küldetésének másik s az elsónél is fontosabb része: a lángoló pártharag nehéz fegyverzetétől megszabadított pártokat, a társadalom feléledt munkakedvét és lelkesedését arra használni fel, a mire az okos molnár a vizek bőségét és erejét siet felhasználni, nemzeti célok elérésére, nagy feladatok teljesítésére, súlyos gazdasági bajok meggyógyítására, a nemzeti állam felszerelésére és kiépítésére, intézményekkel való biztosítására.

A trónbeszéd, a melynél méltóbb, nemesebb és tartalomra gazdagabb fejedelmi szózat még nem hangzott el, a kormány munkaprogramját híven a nemzet szemé elé állította. Ez a munkaprogram felöleli a közélet minden ágát s a nemzet minden bujára bajára megjelöli az alkalmas orvosszert.

A költségvetési vita, úgy reméljük s úgy hisszük, főleg arra szolgál, hogy a kormány e gazdag munkaprogramját kellő világitásba helyezze.

A miniszterelnöknek is, a kormány többi tagjainak mód és alkalom nyílik konkrét formában nyilatkozni a jövőnek feladatairól, a késülő javaslatokról. Az ellenzéknek pedig módjában lesz eszméket állítani eszmékkel szembe, elveket szegezni elvek ellenében s módjában lesz tartalmas és tárgyilagos vitákkal bebizonyítani, hogy a parlamenti ellenőrzés tisztét az ellenzék mily komolyan veszi s a kormányval szemben mily lelkiismeretesen teljesíti.

Aki a magyar képviselőházat újólag eszmék, elvek, ellentétes, de nem ellen-

## A „TORONTÁL“ tárcája.

### A szökevény.

Tágas, szürke volt az írószoba. Csak egy rápillantás után azonnal tisztába volt vele az ember, hogy a kincstár adta meg a berendezését: oly kimért, katonásan rideg volt benne minden. Az egyik sarokban, egy kényelmetlen asztal mellett egy altiszt körmögött. Időnkint fel-fel állott, elkezdett fel és alá járni a szobában, azután pedig kedvesen komoly arcot vágva ismét leült, róta a szép kaligrafikus betűket egymás mellé, de úgy összeráncolta a homlokát, mintha legalább is az európai egyensúlyt állapítaná meg abban az írásban. Pedig dehogy, rubrikákat töltött ki, hogy a hadbírósg ekkor meg ekkor haditörvényszéket tart, azért tehát az és az az ezred küldjön a haditörvényszék tagjainak embereket. Mindezt a felhívás már szépen meg volt lithographálva s az altisztnek, a hadbírósgai írónak csak a neveket, meg a számokat kellett beleírnia, de ő ezt is komoly fontoskodással cselekedte meg. A szigorú és merev tekintet talán a főnökétől, Halek kapitány hadbírótól sajátította el.

Bejött egy ordonánc:

— Örmester urnak alássan jelentem, el kell mennem a térparancsnokságra.

Az örmester reárvallt, mintha bizony legalább is táncba menne a baka:

Mit keres maga most a térparancsnokságon? Miért kell épp most mennie a térparancsnokságra? No majd befűtyülök én magának!!!

Káromkodott tovább is, pedig igen jól tudta, hogy az a szegény ordonánc nem mulat-

ságból megy el, hanem a szokásos reggeli jelentést viszi. De hát a káromkodás a fő, mert e nélkül nincs tekintély. Egyszerre csak elcsendesedett, mert vékony, rikácsoló hangot hallott a folyosóról. Jött a hadbírókapitány, a kinek meg volt az a kellemetlen szokása, hogy folyton visított, még akkor is, ha azt mondta például az embernek, hogy „kérem, önt igen szeretem“. Furcsa modora volt, az bizonyos.

Nagy csörtetve belépett az irodába:

— Itt van már a posta?

— Kapitány urnak jelentem alássan igen itt van.

— Jól van. Van mára kihallgatás előjegyezve?

— Igen is kapitány ur!

— Micsoda ügy?

— Ez a Szabó János-fele.

— Mit szaval maga énnekem így, hogy „ez a Szabó János-fele“. Hát mit gondol maga, hogy az én memoriámban minden apró bagatell dolog megmarad?

Az örmester egy kissé hebegni kezdett:

— Kérem alássan...

— Ne kérjen semmit sem. Mi van azzal a Szabó Jánossal?

— Kérem az a dezerció.

— Hallja, már mondtam magának, hogy ne beszéljen így: „az“ a dezerció! Mondjon egyszerűen annyit, hogy: dezerció... Küldjön le az emberét.

— Igenis kapitány ur.

Halek kapitány leült az íróasztala mellé. Epol kényelmetlen és szűk volt ez, mint a másik, csak hogy éppen fényesebbre mázolták be. Kutatgatott egy iráscsomóban, feltette a csiptetőjét és a messzelátó emberek szokása szerint messzire tartotta maga elé az írást.

Néhány perc múlva két fegyveres ör hozott be egy katonát. Jóképű, magyar arcú közhusár volt, akinek a czizmájáról, mint ezt a katonai fogházak előírása megkivánja, hiányzott a sarkantyú és úgy látszik az roppant furcsának tűnhetett fel előtte, mert úgy lépkedett a hadbírókapitány elé, mintha tojáson járna.

— Hogy hívják?

A huszár előtt ez a kérdés kissé komikus volt, mert már negyedik napja kísérték át az ezredétől előzetes fogságba, anélkül, hogy eddig csak ki is hallgatták volna, rángatózott is egy darabig a balszeme, aztán kedélyes bonhomióval felelte:

— Huszár Johann Szabó alássan jelenti magát.

— Maga, ha nem szökött volna meg, ugye most már a harmadik esztendejét tölténé?

— Igenis, kapitány ur!

— Hát aztán, miért szökött meg, mi?

— Nagy sora van annak, kapitány ur.

A hadbíró csak elbámult, hogy ez a huszár ily komázva felelget, élesen szemügyre vette őt, de aztán látva annak ártatlan, tiszta tekintetét, nyugodtan szólt:

— Nohát mondja el.

— Igenis...

— Várjon, most én szólok. Nagyon okosan teszi, ha sem belőle el nem vesz, sem hozzá nem tesz, ha nem hazudik.

De már erre sértődött hang dörmögte:

— Nem szokásom a hazugság, kapitány ur.

— No, ne kiabáljon, hanem mondja el az esetét.

Ez a szó hogy: „eset“, egy pillanatra sze-

séges politikai törekvések nemes küzdő terévé tette: Széll Kálmán, messze idegenben betegen fekszik. Az egész ország fel fog lélegzeni, ha helyét, mint a magyar közélet vezéré, a parlamentben elfoglalhatja újra.

## Igazságügyi palota Nagybecskerekén.

— A polgármester jelentése. —

— Január 16.  
Abban a nagyszabású tervben, a mely Nagybecskerek városát a régi elavult törvényház helyett fényes, modern palotához fogja juttatni, serényen folynak a munkálatok. A polgármester már elkészítette jelentését, a melyet a legközelebbi közgyűlés elé terjeszt. A jelentés, a melynek magvát már előbb ismertettük, így szól:

### Tekintetes Városi Képviselőtestület!

A mint a helybeli lapok már közölték és így a tisztelt képviselőtestületi tag urak már előzetesen értesülve vannak, néhány nappal ezelőtt városunkban járt méltóságos dr. Fabiny Ferenc ur, a szegedi kir. ítélőtáblának elnöke oly célból, hogy a tervbe vett új igazságügyi palota felépítésének előkészítése ügyében a szükséges lépéseket megtegye. Ezen célból ő méltósága az elnök ur tisztelettel alulírott polgármesterrel is érintkezésbe lépve, pertraktáltak mindazon helyi viszonyok, a melyek a kérdésben forgó nagyarányú középület emelésénél figyelembe veendőek oly értelemben, hogy egy magas igazságügyi kormányzat, mint pedig városunknak ez iránt támasztható jogos igényei kielégítést találjanak.

Az e tárgyban folyt eszmecsere alkalmával két szempont domborodott ki, az egyik az, hogy az államkormányzatnak csakis oly helyeken, illetőleg városokban hajlandó a nagyobb arányú és nagy összegbe kerülő épületet emelni, ahol az illető község, vagy város az épület számára megkívántó telket ingyen adja, a másik szempont pedig az, hogy a magas kormányzat a lehetőség szerint eleget kíván tenni a helyi viszonyoknak és kiváló súlyt helyez arra, hogy az illető város igényei szépművészeti tekintetben kielégítést nyerjenek.

Utóbbi tekintetben tehát kiváló fontossággal bír azon hely, a hová az igazságügyi palota építtetnék. Erre nézve ő méltósága az elnök ur szíves volt az én véleményemet kikérni és én azt több tekintélyes városi képviselőtestületi tag ur előzetes meghallgatása után meg is adtam.

A királyi ítélőtábla elnökének nézete szerint a kir. kincstár pénzügyi érdekeire való tekintettel két telket jött volna kombinációba, az egyik az Amerikában fekvő dohánybevéltő hivatalnak telke, a másik pedig a Nádor utcában fekvő kincstári uradalmi ispánság és pénz

ügyörség laktanyának telke. Kérdés volt tehát az, hogy vajjon ha a kincstár akár az egyik, akár a másik telken épít, vajjon a város forgalmi és szépművészeti igényei kellőképpen meg lesznek-e óva.

Az első vagyis a dohánybevéltő hivatal telkét szépművészeti szempontból alkalmasnak lehetett volna találni, de gazdasági tekintetben ezen telek az államkincstárra nézve s — forgalmi és szintén gazdasági tekintetben pedig a városra nézve nem mutatkozik előnyösnek. Az előbbi szempontból az államkincstárra nézve azért nem, mert ott csak néhány évvel ezelőtt felépített és több mint 40.000 forint költségre került dohányraktárakat és tisztá lak és iroda-épületeket kellene bontani és ezen épületeket másutt, esetleg más városban ismét felállítani. Tehát itt egy több mint 70—80.000 forint melékkiadásról lenne szó, a mely ezen telket az államkincstárra nézve építési célra nem teszi ajánlatossá. A város érdekei tekintetéből azért nem kívánatos, hogy a dohánybevéltő hivatal telkén építtessék az igazságügyi palota, mert bizonyos tekintetben félreesik a főforgalmi vonalától, túl a hídon, ezenkívül a mennyeiben a dohányraktárak lebontásának, attól lehet tartani, hogy a pénzügyi kormány a raktárakat és bevéltő hivatalt Nagybecskerekén teljesen beszünteti, ami a városra nézve mindenesetre káros következményekkel járna, ha a dohánybevéltés nem itt történne és ez által közvetvám jövedelmünk és piaci forgalmunk csökkenését szenvedne.

Ami a nádor-utcai uradalmi ispánlakot és pénzügyőri laktanyát illeti, ezen telek a kincstárra nézve leggazdaságosabbnak mutatkozik, ámde nézetem szerint ezen utca szintén kissé félre esik, ezenkívül pedig, a mire legalább én kiváló súlyt fektetek, a város szépművészeti tekintetben az épületek itt tömörödő emelése által semmit sem nyerne és a 300—350 ezer forintba kerülő középületnek homlokzata egyáltalán nem tudna érvényesülni. Városunk középületekben amúgy is szegény, a miért is felfogásom szerint, ha egy ily tekintélyes épület, mint az igazságügyi palota, emeltek, a városnak azon kell lennie, hogy az oly helyre állítsassék, hogy a város szépművészeti igényei is kielégíthessenek.

Ezen két, a kincstárnak tulajdonát képező telken kívül a mondott építkezés céljaira több magánépület vétetett szemügyre, nevezetesen az Arpad-utca sarkán levő Rózsa-örökösök fele, a Karácsonyi Emília-fele s végre a Steigerwald-fele telek. Az előbbi két telek tekintetében különféle agályok merültek fel részint a telkek alakja, fekvése, tulajdoni viszonyai, részint pedig más okok miatt. A Steigerwald-fele telek, részint annak fekvése, részint pedig terjedelménél fogva az említett célra kiválóképpen előnyösnek mutatkozik. A város szépművészeti tekintetéből pedig igen előnyösnek mutatkozik ezen telek és az itt emelendő nagy arányú épület az Aradáci-uton, mint főforgalmi vonalon, és szemben a belvárossal, kiválóképpen érvényesülne.

A kir. ítélőtáblának méltóságos elnökével

get ütött a fejébe a huszárnak. Szép szó volt, de biz ő nem értette. Tiszta tekintetével kezdett beszélni.

— Ugy volt az én dolgom, kapitány urnak alásan jelentem, hogy ösmeretségem volt nékem a szülőfalumban egy leánnyal, a Farkas Marcsával.

A hadbíró közbe vágott:

— Csak ne nagyon sokat papoljon, meg ne siessen annyira, mert az őrmesternek le kell írnia, mit maga most vall. Megértette?

— Meg én, kapitány ur. Már aztán mink bizony nagyon szerettük egymást. Meg is ígértem a Marcsának, hogy elveszem, ha kiszolgáltam, meg is tartottam volna a szavamat. Hát aztán idén levél jött a faluból, a jegyzősegéd ural iratták, hogy beteg nagyon a Marcsa, meg, hogy azontul is inkább menjek haza, különben talán életben sem találom többet a mátkámat.

Valami melegség villant fel egyszerre a hadbíró nézésében. Csillogtak a szemei és oda-szólt az őrmesternek németül:

— Schreiben Sie, dass das Mädchen sehr krank war. Aztán csak intett a huszárnak, hogy folytassa.

— Szabadságot kértem a kapitány uramtól. Nem adta meg. Megmutattam a levelet, azt mondta rá a kapitány uram, hogy az egész csak mese, hogy én a levelet csak úgy irattam meg hamisságból. Mire aztán azt találtam mondani, hogy én nem hazudtam soha. Erre leültettek az egyesbe.

— Meddig volt ott?

— Hét napig. A hetedikén — pénteki nap volt — kieresztettek és azt mondták, hogy ráadásra még ezredraportra is elmegyek. No ezt már nem vártam meg. Estefelé kiszöktem a kaszárnyából, a legközelebbi állomásig gyalog rohantam, ott felültem a vaspályára.

— Hát igazán beteg volt a kedvese?

— Bizony jól mondja a kapitány ur hogy volt. Mert a szegény lelket én már csak életben sem találtam. Meghalt még az alatt, míg én az egyesben sem voltam. Tessék csak megkérdezni a falumban.

— Aztán mit csinált?

— Kimentem a temetőbe, aztán valami nyolc napig ott csavarogtam a környéken, míg a zsendárok el nem fogtak és le nem kísérték az ezredemhez. Ez az egész, kapitány ur.

A hadbíró csak kutatott, kutatott a huszár arcán, mert a hangjában hiába kereste a rosszat, — tiszta volt és becsületes, — az arcán akarta tehát felfedezni. Csakhogy nem rándult meg azon egy izom sem. Nyugodt volt és bátor-nézésű. Odaszólt ismét:

— Hallja huszár, tudja, hogy mit tett maga.

— Tudom, kapitány ur. Megszöktem.

— Aztán tudja e, hogy ezért szigorú a büntetés?

— Tudom, kapitány ur, csak arra kérem alásan, hogy tessék a szegény anyámat tekinteni.

— No jól van, most visszavezetik. Majd meglátom, . . . Hm . . . Hm . . . Miért szökött meg! A szokás nagy bűn . . . Abtreten!

Elhangzottak a folyosón a huszár léptei. Az őrmester írrok csak elbámult, hogy a rideg Halez kapitány szeme csillog, még pedig könyöktől csillog és izgatott hangon mondta:

— Őrmester, majd úgy kell megcsinálni a felterjesztést, hogy a huszár Szabó nem a szokásban, hanem az önkényes eltávozásban bűnös.

. . . Ezért pedig csak egy-két hónap büntetés jár . . .

történt eszmecsere alkalmával alulírott utaltam városunknak kedvezőtlen anyagi viszonyaira és előadtam, hogy azok folyamánként városunk alig lehet abban a helyzetben, hogy nagyobb áldozatot hozzon az építési telek beszerzésénél, az pedig alig remélhető, hogy a város a megfelelő és nagy költségű építési telket ingyen szolgáltatassa. Erre viszont ő méltósága ismét hangsúlyozta, hogy az állam már elvi szempontból sem térhet el azon gyakorlattól, hogy nagyobb arányú és az illető város forgalmi és szépművészeti igényeinek megfelelő középület szállítására a jelen konkrét esetben hajlandóan mutatkozik, hogy figyelemmel a város kedvezőtlen anyagi viszonyaira, a magas kormányzat előterjesztést tegyen oly irányban, hogy az államkincstár a város által szolgáltatandó telekért bizonyos összegű 10—15000 forint, 20—30000 koronányi rekompenciát adjon.

Az előbebeszéltek után úgy áll a dolog, hogy ezidő szerint kedvezően alakultak a körülmények arra nézve, hogy Nagybecskerek város egy monumentális középülettel gyarapodjék és csakis az építési teleknek megszerzése okoz nehezségeket. Nézetem szerint a városnak oly állapontba kell helyezkednie, a mely a város forgalmi és egyúttal szépművészeti igényeinek is megfelel, mert a városnak szükségzerű fejlődése tekintetéből nem lehet közömbös dolog az, hogy az ily nagyarányú középület hova s mily utca-cába építtessék. A mennyeiben pedig a város erre a körülményre súlyt helyez, amint kell, hogy súlyt helyezzen, reá az adott viszonyok között bizonyos mérvű áldozat hozatalára is késznek kell lennie.

Ez indokból szem előtt tartva az érintett építkezésnek városunk lakosságára gazdasági tekintetben való kedvező kihatását, a mennyeiben 300—350.000 forintnyi építési összeg legnagyobb részét a mi lakosságunknak fog jutni, és ezáltal hosszabb időn át számos munkáskez foglalkozást talál, — javaslom a tekintetes képviselőtestületnek, hogy mondja ki határozatilag, miszerint forgalmi és város szépművészeti tekintetből kívánatosnak tartja, hogy az igazságügyi palota az Aradáci ut mentén fekvő Steigerwald-fele telken építtessék és feltételeesen hajlandóan mutatkozik, hogy ezen telket az illető tulajdonosoktól megszerzi, a mennyeiben t. i. egyrészt a szóban forgó telek vételára nem tulságos nagy, másrészt pedig, a mennyeiben az igazságügyi kormány szinte hajlandóan mutatkozik, hogy a városnak az illető telek vételára fejében bizonyos összeget megterít. Továbbá indítványozom, hogy a mennyeiben a fenti javasatom elfogadtatik, miszerint a város polgármestere felhatalmaztassék, hogy a Steigerwald fele telek megszerzése tárgyában az illető tulajdonosokkal lépjen érintkezésbe, alkudja ki a vételárt és kösse meg a feltételes szerződést oly értelemben, hogy a szerződés a várost kötelezőleg csak az esetre lépjen hatályba, a mennyeiben a tekintetes képviselőtestület a vételhez hozzájárul és a törvényhatósági bizottság a szerződést jóvá hagyja, továbbá, hogy a mennyeiben az igazságügyi palota építése bizonyos határidő alatt megkezdődik.

## HIREK.

### Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggel 6 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől délután 5 óráig; ugyanazon napokon este 7/2-től 1/2-ig urak részére is. A kádfürdő egész nap este 7/2 óráig nyitva marad.

Január 19. Szabad lyceum d. u. 5 órakor  
" 19. Megyei állandó választmány ülése.  
" 19. Az ipartestület közgyűlése d. u. 3 órakor  
" 19. A temetkezési egyesület közgyűlése d. e. 10 órakor  
" 20. Torontálvármegye közgyűlése  
" 20. A város közgyűlése d. u. 3 órakor.

— Személyi hír. Dellimanic Lajos dr. alispán visszaérkezett Budapestről, ahol hivatalos ügyekben járt.

— Uj táblai tanácsjegyző. Az igazságügyi miniszter Brüllér István nagybecskereki kir. járásbírói albirót a szegedi kir. ítélőtáblához tanácsjegyzőül rendelte be.

— Az állandó választmány ülése. A városi állandó választmány ma délután 3 órakor tartotta ülését, melyben a hétfői közgyűlés tárgyait az előkészítésével foglalkozott.

— Magyar név. Brummel József nagybecskereki illetőségű budapesti lakos családi nevét „Bartá"-ra magyarosította belügyminiszeri engedéllyel.

— Eljegyzés. Schlesinger Zseni kisasszonyt Nagybecskerekén eljegyezte Molch Pál Csitbusról (Poroszországról).

— **Szinügyi bizottság.** Torontálvármegye szinügyi bizottsága ma délelőtt Rónay Jenő főispán elnöklése alatt ülést tartott. Jelen voltak: dr. Dellimanics Lajos, Poroszkay Béla, dr. Grandjean József, Weisz Izidor, dr. Brájjer Lajos, dr. Végh Lajos bizottsági tagok.

Elnök bejelentette, hogy a m. kir. belügy-miniszter jóváhagyta a vármegye azon határozatát, melylyel az eddigi ezer korona segélyt 3000 koronára felemelte, még pedig 3 évre.

A délvideki szinütszolgálat igazgatója írásban jelenti, hogy Lugoson befejezte az idényt és pedig dacára annak, hogy az ígért 5000 korona helyett csak 1800 koronás bérletet kapott, elég jó eredménnyel, ami amellel bizonyítja, hogy a közönség megkedvelte a társulatot. Jelenleg Karánsebesen működik a társulat, ahol 30-án fejezi be az idényt, hogy bejöjjen Nagybecskerekre. — Uj díszletek festésére a bizottság 252 koronát szavazott meg. Az eddigi bérlet körülbelül 4000 koronát tesz ki. Bérlet naponta jelentkeznek.

— **Az építő-bizottság ülése.** Tegnap délután tartotta ülését a városi építő bizottság. Zachariás József elnöklése alatt együtt voltak Gligorovity János, Kühn János, Machalek János bizottsági tagok, Jacoby Gábor városi mérnök, Mattanovich György városi jegyző és Schneller Gyula város-gazda. A bizottság helyszíni szemlére szállott ki a gimnázium és Mária Terézia-utca sarkán levő Szekulesz-féle telekhez, amelyen dr. Petrovics Szvetozár akar építkezni. Az irányvonalak kitűzése után a bizottság itt befejezte földadatát és kiment a honvéd laktanyába, ahol különféle átalakítási és berendezési munkákat vettek át. Ezután a Rezső laktanyába mentek, ahol az aszfaltozási munkákat vették át, végül pedig a vágóhidnál a teljesített átalakítási munkákat tekintették meg és vették át kifogástalanul.

— **Zmejanovits püspök Pancsován.** Mint Pancsováról írják, Zmejanovits Gábor verseczi gör. kel. püspök tegnap, mint Zákó Milán főispán vendége Pancsován időzött, mely alkalomból a főispán vendége, tiszteletére fényes ebédet adott, a melyre a város több előkelőségén kívül a gör. kel. hitközség képviselői is hivatalosak voltak.

— **A magyarkör.** A magyarkör választmánya és vigalmi bizottsága tegnap este Demkó Endre dr. elnöklése alatt népes értekezletet tartott, a melynek egyetlen tárgyát annak a megvitattása képezte, hogy az idei farsang folyamán rendezzen-e az egyesület nagyobb szabású estét vagy sem. Miután az egyesület folyókiadásai fedezésére is szüksége van jövedelemre, egyhangúlag kimondták, hogy e hó 23-án csütörtökön, a városi színházban estét rendeznek, a melyet igen válogatott műsorral fognak betölteni. Tervbe van véve egy előkelő vendég művész szereplése is. Erre nézve háromtagú bizottságot választottak.

— **Nagy beteg alezredes.** A régóta betegen fekvő Wagner Károly, a Nagybecskereken állomásozó 29. gyalogezred alezredésének állapotában némi javulás állott be. Az orvosok ezt arra használják föl, hogy a beteget Bécsbe szállítsák, a hol komplikált műtétnek fogják alávetni. A betegnek, akit ma délelőtt szállítottak föl Bécsbe, idült gyomorrákja van.

— **A hó.** Szűztiszta, patyolat fehér takarója van már a földnek. A másodnapos tél zimankós széllel kergeti a bőségben hulló hó-pihéket. Egy nagy világító fehérség reggel óta az égbolt s délután ugyanolyan fehérség intetgetett föl rá a földről. Az első pelyhet még vadul kergette a szél az utcákon, megrázta a fákat, bekopogtatott az ablakokon s mire kitekintettünk, fehéren villogott az utca. Dél óta szakadatlan null a hó. Metsző hideg szél sivit a nyomán, szinte szokatlan hidegséggel kíséri. A beköszöntött tél meghozza a korcsolyázók örömet is, az éjjel már olyan keményen fagyott, hogy reggelre valószínűleg megjelenik a Rózsa féle üzlet sarkánál a sárga-kék zászló.

— **Az országos betegápolási alap.** Az 1898. évi betegápolási törvény megszüntette a vármegyei betegápolási alapokat s helyükbe az új országos betegápolási alapot léptette életbe. A vármegyék az 1883. évi XLII. t. c. 14., 37., 101. §§. alapján kivett pénzbírságokat, továbbá az utadók elkönnyvétele és nyilvántartása körül elkövetett mulasztások miatt a közigazgatási közegekre rótt bírságokat mégis ez ideig beszédték. Most a belügyminiszter a vizsás helyzet megszüntetését rendeli el s az ily címen befoly-

bírságokat az országos alap javára rendeli elt küldeni.

— **A házkutatás.** Nem régen esett meg ez a kis história. Egyik közeli községben az erdőkerülők rájöttek, hogy valami ügyes lesipuskás ádáz buzgalommal dézsmálja az erdei vadat. Kutatták, lesték, de megcsipni nem tudták. Nyomokra azonban akadtak és ezek a nyomok egy kőművesmesterre tereltek a gyanút, aki csakugyan szenvedelmes vadász hírében állott. Annyi terhelő adat gyűlt össze ellene, hogy csakugyan el is rendelték ellene a házkutatást. A gyanuba vett ember az ablakon át megpillantván a háza felé tartó hatósági tisztviselőket, azonnal tisztában volt vele, hogy mi járóban vannak. Meg is szepent, mert a sarokban ott hevert a friss zsákmány, egy szegény kis őzike. Az első gondja természetesen az volt: hova rejtse ezt a korpusz deliktet. Veszteni való ideje nem volt. Hirtelen a bölcsőhöz rohant, kikapta belőle alvó kisdédét a szalmazsákkal együtt, azután a bölcső fenekére gyömiszölte az őzet, rátette a szalmazsákra a gyereket. A mint elkészült, nyitott az ajtó és belétek a hatóság emberei. A vezetőjük elmondta: miért jöttek; a vadász nyugodtan fogadta a hírt, a gyermek azonban, a melynek a fekvését nagyon kényelmetlenné tette az alája rejtett őz, keservesen ordított. Az apjának huncut ötlete támadt.

— **En magam nagyon szívesen kalauzolom az urakat, de csak ha a csendőr ur lesz oly szíves és ringatja addig a gyermeket.** Nyűgös szegényke, a foga jön, a feleségem meg nincs otthon.

A lojalis ajánlatot elfogadták, a zsendár leült a bölcső mellé, a furfangos vadász pedig beosületesen megmutogatta a háza minden zegézugát. Persze semmit se találtak. Mire visszatértek a szobába, azsendár még mindig kétségbeesetten ringatta a kicsikét, danólt is neki:

— Tente baba... tente!

A gyerek azonban sivalkodott tovább és a derék zsendár boldog volt, mikor otthagyhatta a bölcsőt. Még boldogabb volt, azonban a furfangos apa, mikor végre kikísérhette a látogatót.

— **Gépközlekedők vizsgája.** A gépközlekedők s kazánfűtők vizsgálatára a Temesvárott szervezett bizottság által 1902. évi január hó 18-án reggeli 8 órakor kezdve a m. kir. államasutak műhely épületében fog megtartatni. A vonatkozó szabályszerűen bélyegzett s felszerelt kérvények a m. kir. ker. iparfelügyelőhöz (Temesvár, Józsefváros Hunyadi-ut 17. sz.) címezve legkésőbb a megelőző napon nyújtandók be.

— **Filloxera.** Torontálmegye Jankahid és Magyar-szent Mihály községei szőlőiben a filloxera jelenléte megállapítatván, nevezett községek határait a földművelésügyi miniszter zár alá belyezte.

A Horgony Pain-Expeller igazi népszerű házi szerző lett, mely számos családban már több mint 32 év óta mindig készletben van. Hátfájás, csipőfájdalom, fejfájás, köszvény, csuszál stb.-nél a Horgony Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéznek elő, sőt járványkórnál, minő: a kolera és hányóhas-folyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő háziszert jó eredménnyel használtatott az influenza ellen is és 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható, de bevásárlás alkalmával mindig határozottan: „Richter féle Horgony Pain-Expeller” vagy „Richter-féle Horgony-Liniment”-et tessenék kérni és a „Horgony” védjegyre figyelni kell.

## IRODALOM.

\* **A „Magyar Bazar”** január elején lép a harminchetedik évfolyamába. E hosszú mult minden dícséretnél hathatósabban bizonyítja a minden ízében előkelő és minden igényeknek megfelelő divatlap kitűnőségét. Egész hosszú multjában mindig a szép és nemes apostolává szegődött elve a haladás és tökéletesedés, éltető eleme a gyöngéd nőies szellem volt. S épen ezek a tulajdonságok emelték a „Magyar Bazar”-t mostani előkelő nivójára és tették a legelső és legjobb magyar női lap. Ez elismert tulajdonságai valóságos predestinálják arra, hogy helyet kapjon minden művelt család asztalán és hü tanácsadója legyen a ház asszonyainak, leányainak az intim nőies kérdések megoldásánál. Két hetenkint megjelenő füzetek kimerítő tudósításokat közölnek angol és francia divatról, a ruha és fehéreművelés varrásról, a lap e mellett magyarázatokkal ellátott kézimunka-lapokat, valamint külön szabásíveket és divatképeket is nyújt. — Kitűnő cikkekből ismerteti a háztartás, kertészet, gyermekápolás és nevelés kérdéseit, valamint a szépség és egészség ápolását. Szépirodalmi része egy külön szépirodalmi lapot pótol. Elő-

kelő írók tollából eredő regényeket, novellákat, verseket és szellemes, aktuális cikkeket tartalmaz. Szóval nincs a nők világában és érdekkörében az a még oly csekély dolog, a mire a „Magyar Bazar” figyelme ki nem terjedne. S hogy örömet is szerezzen előfizetőinek, a rejtvények megfejtői között s időnkint kitűzött pályadíjak alakjában értékes szépirodalmi művekkel ajándékozza meg olvasóit. Előfizetési ára negyedévre 3 korona, félévre 6 korona. Mutatványszámot szívesen küld a kiadóhivatal: Kerepesi-ut 54.

\* **Kis Lap.** Ama ritka kincsek közé, a melyeket a külföld is irigyel tőlünk, tartozik a mi kedves, régi gyermekujságunk, mely immáron a harmincketedik évébe lép. Uj folyamát megiffjoda kezdi a Kis Lap, mert Forgó Bácsi, a ki a lapot alapításától kezdve a gyermekvilág örömeire, a szülők és pedagógusok büszkeségére szerkeszti, nagy feladatának megoldásához íróvilágunk előkelő gárdáját készül sorompóba állítani és a szerkesztés gondjait is megosztja, a mennyiben Roboz Andort, a gyermekirodalom egyik lelkes ápolóját, a ki a gyermekvilággal, tanár létére, állandó benső összeköttetésben áll, társszerkesztőül vette maga mellé. Az új évi első számban Gül Baba (dr. Kunos Ignác) kezdi meg bájós meseciklusát. A Kis Lap előfizetési ára negyedévre 2 korona. Az összeg a Kis Lap kiadóhivatalába küldendő. Athenaeum, Kerepesi-ut 54.

## FARSANG.

### Farsangi naptár.

Január 18. Kürschner hangverseny a koronában.  
 „ 28. A Magyar kör estélye a színházban.  
 „ 29. I. z. négyzet bálja.  
 Február 1. Polgári bál.  
 „ 8. A filharmonikusok estélye.  
 „ 11. Alarcosbál a színházban.

### Farsangi figurák.

#### A ruhasmok.

A bálozó hölgyek barátja ő, de azért ismeri mindenki azokról a színgalaktokról, a mik megbecsülhetetlenül teszik. Tulajdonképpen ő legelőkelőbb ember kerek világban, mert nem lép összeköttetésbe se Worth urammal, se Delvion asszonysággal, akik fejedelmileg megfizetnek a hallgatását. De hát az ő eleme a beszéd, Hanem a beszéde nem közönséges fülnék való. Muszlin, krepdesiu, sarvó, diun, moaré s az idegen szavak egész légiójából fűződik a minden mondata, a mit titokban, négy szem közt sug el itt is, ott is. Ha pedig kíváncsi vagy rá, hogy mit sugott-bugott össze ennyi és annyi nap alatt, menj el a legelső bátra, legeltesd meg szemed a sok ragyogó toaletten s megérted a ruhasmok minden szavát. Mert az ő szava beszél ott hozzád minden ruhaderékből, még a divatos parfüm illata is az ő tudományát dicseri.

S ez irigylésre méltó tudomány. Nincs olyan ajtó, nincs olyan öltözék, a mely meg ne nyilba ez előtt a tudomány előtt. Ha smokk urat papiros tekerescsel látod végig sietni az utcán s sehogy sem hagyja elfogni magát, bizosan — ő — hozzá megy tanácskozásra. Abban a tekeresben, amit kezében tart, van az ő bölcsészete, ereje, tudománya, élete. Minden szava meggyőző és bizalmas. Lakat vagy sir nem zár olyan bizonyosan titkot, mint az ő szája. Hogy milyen színű lesz a ruha? Hány ékre szabják? Harang-e, vagy rugóra csapódó? Tűzött-e a szoknya bélése, vagy aggatott? A csipkéből melyik az elegánsabb? A színből mi illik legjobban? Ezek a fontos dolgok mind az ő tanácsára öntenek formát. S aztán a kényesebb kérdések a derék birodalomban. A kivágás mélysége; a lefutó váll betrénirozása; a Delvion képletek milliméter magasságra mérve. Mennyi bizalom, mennyi édes titok, mennyi jogos lüszkeség. Csoda-e, ha smokk urnak ott rezeg az ajka körül mindig az a fölényes titokzatos mosoly, a mivel köszönt s a mivel fogadja barátai köszöntését. S ha elsurran mellette egy-egy hölgyecske, szinte aggodva simogatja körül természetét.

— Hiszik. Tavaly még csak hatvankilenc volt sluszban. Ki kell találnom neki valami érdekes ruhát. — n.

— **Az álarcos bál.** Rikító nagy vörös plakátok jelzik már az utcasarkokon a február 11-ére készülő nagy álarcos bált. A rendező bizottság ma este tartja első nagy ülést.

— **Polgári Bál.** A nagybecskereki Polgári dalárda február hó 1-én a kaszinó összes termeiben polgári bált rendez. A bálrendezés most küldte szét a meghívókat. Akik tévedésből ilyen nem kaptak, forduljanak az egyleti titkárhoz. (Pfeiffer Tivadar, Zápolya-utca 1.)

— **Humoros zeneest** A nagybecskereki zenekedvelők egyesülete február 8-án a kaszinó összes termeiben táncos egybekötött humoros zeneestét rendez, amelynek műsorát legközelebb állapítják meg. A zeneest, tekintve az egyesület által Szilveszterkor rendezett hasonló mulatság sikerét, szintén fényes sikerének ígérkezik.

# TÁVIRATOK.

## Országgyűlés.

A képviselőház ülése január 16-án.  
Távirati tudósítás.

Budapest, jan. 16.

A karácsonyi szünet után ma ült össze először a képviselőház. Az elnöki bejelentések sok időt vettek igénybe, melynek során az elnök megleghangon elparentálta Molnár Antalt. Mivel Széll Kálmán miniszterelnök beteg, a vármegyei javaslat tárgyalása helyett a véderő javaslatot tárgyalták. A Ház legközelebbi ülése szombaton lesz.

## A király adománya.

Budapest, jan. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Prágából jelentik: A kabinetiroda értesítette a helytartót, hogy a király a brüxi áldozatok özvegyeinek és árváinak tízezer koronát adott magán pénztárából.

## A német császár Bécsben.

Budapest, jan. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Berliin jelentések szerint Vilmos császár a tavaszszal biztosan lejön Bécsbe. Ellenben megcáfolják azt a hirt, mintha Budapestre is ellátogatna.

## A miniszterelnök betegsége.

Budapest, jan. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) A P. C. jelenti: A meleg részvét, mely Széll Kálmán miniszterelnök betegsége alkalmából oly hatalmasan nyilvánul és a betegség lefolyását kísérő beható érdeklődés alkalmas lenne ez államférfi kiemelkedő jelentőségét, valamint a nagyrabecsülést, melyet iránta a legmagasabb köröktől kezdve az egyszerű polgári körökig ápolnak, teljes világításba állítani, ha ilyen megvilágításra még szükség lenne s a nélkül is nem tudnók, mennyire fordul feléje mindenki szeme, mindenki bizalma s mindenki reménye a mostani nehéz viszonyok közt. A sajnós megbetegedés csak alkalmat adott arra, hogy kifejezésre jussanak azok az érzelmek, melyeket az országban s annak határain kívül is ápolnak a miniszterelnök iránt. A részvénytársaságok száma rendkívül nagy s igen jó benyomást kelt, hogy köztük nem a legkisebb s legutolsó helyet foglalják el a politikai ellenfelektől érkezettek. A mily aggódó szemmel tekintett Magyarország a bécsi magyar palota felé oly megkönnyebbült szívvel fogadja az örömdetes hirt, hogy a betegség lefolyása megnyugtató s a miniszterelnök csakhamar ismét képes lesz nagy és sokoldalú tevékenységét folytatni.

## A csornai mandátum.

Budapest, jan. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Rakovszky István csornai mandátuma ellen beadott petíciót, mely a megválasztott képviselőt felekezeti izgatással válolta, ma tárgyalta a kuria. A petíciót elutasították.

## Ajándék az országnak.

Budapest, jan. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Konkoly-Thege Miklós országgyűlési képviselő levelet intézett Darányi földművelésügyi miniszterhez, mely szerint ógyallai ősi birtokát, a két holdas parkban levő obszervatóriummal együtt az államnak ajándékozta saját belátása szerinti használatára, csupán azt köti ki, hogy az intézet örök időkre nevével neveztesse el, továbbá, hogy ő, nejevel együtt élte fogytáig megfelelő évjáradékot kapjon. A birtok legalább is egy negyed millió koronát ér.

## Havazások.

Budapest, jan. 16. (A „Torontál” ered. táv.) Bécsben, Budapesten óriási havazás. Bécsben temérdek balesetet okozott a hirtelen jött hóvihár.

## A bécsi veszedelem.

Budapest, jan. 16. (A „Torontál” ered. táv.) Mint Bécsből jelentik alaptalan az a hír, mintha újabb himlő-betegedés fordult volna elő.

## Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1902. január 16.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

Buza	kilo	50 kilogr. ára		50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig	kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki új	76	8.95	9.15	8.00	9.65
Pestvidéki új	76	8.95	9.10	8.00	9.40
Bánsági új	76	8.85	9.05	8.00	0.00
Bácskai új	76	9.05	9.25	8.00	0.00

  

Rozs	uj	kilo		kilo	
		elsőrendű	70-72	7.35	7.40
		másodrendű	70-72	7.15	7.30
Árpa		takarmány	60-62	6.10	6.20
		égetni való	62-64	5.75	6.00
		sőrfőzésre való	64-66	0.00	0.00
Zab			39-41	7.25	7.40
Tengeri ő		bánsági		0.00	0.00
		másnemű		0.00	0.00

## Határidő üzlet.

Budapest, jan. 16. (A nagybecskerekéi Lloyd-társulat táv.) Készáruban kedvező kínálat mellett a kereslet is megfelelő volt. Az árak szilárdak. Határidőüzletben déli zárhatkor a következők voltak a hivatalos árjegyzések:

Buza 1902. áprilisra	9 23—9 24
” 1902. októberre	8 34—8 35
Rozs 1902. áprilisra	7 58—7 60
Tengeri 1902. májusra	5 42—5 43
Zab 1902. áprilisra	7 58—7 60

Dél óta erősen havazik.

## KÖZGAZDASÁG.

### Takarékpénztári közgyűlések

- Január 18. „A nagybecskerekéi takarékpénztár” közgyűlése.
- ” 18. „A törökbecsei takarékpénztár” közgyűlése.
- ” 23. „A második német eleméri takaré- és előlegszövetkezet” közgyűlése.
- ” 25. „A nagybecskerekéi takaré- és előleg-egylet mint részvénytársaság” közgyűlése.
- ” 26. „Az antalfalvi járási takarékpénztár-részvénytársaság” közgyűlése.
- ” 26. „A törökbecse-aracsi segély- és hitelszövetkezet” közgyűlése.
- ” 26. „A törökbecsei néptakarékpénztár részvénytársaság” közgyűlése.
- ” 27. „A torontál-ozorai (uzdini) első takarékpénztár részvénytársaság” közgyűlése.
- Február 1. „A török kanizsai központi takarékpénztár mint részvénytársaság” közgyűlése.
- ” 2. „A nagykomlósi népbank mint részvénytársaság” közgyűlése.
- ” 9. „A módosi takarékpénztár” közgyűlése.
- ” 13. „Az istvánföldi takaré- és hitel-egylet mint részvénytársaság” közgyűlése.

## Vonalok érkezése és indulása

### Nagy Becskerekre illetve Nagy-Becskerekéről.

Ervényes 1901. október hó 1-től.

#### Érkezik:

A nagybecskerekéi pályaudvarra:

- Zsombolyáról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 25 p.
- Pancsováról: délelőtt 7 óra 55 p.; délután 5 óra 55 p.
- Temesvárról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 25 p.
- Verseczről: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 25 p.
- Alibunárról: este 7 óra 25 p.
- Zsombolyáról: (keskenyvágányú vonalon) reggel 8 óra 25 p.; este 6 óra 55 p.

Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 55 p.; délután 4 óra 35 p.; éjjel 10 óra 33 p.

#### Indul:

A nagybecskerekéi pályaudvarról:

- Zsombolyára: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
- Pancsovára: reggel 8 óra 30 p.; délután 6 óra 30 p.
- Temesvárra: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
- Verseczre: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
- Alibunárra: reggel 8 óra 25 p.
- Zsombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 25 p.; délután 5 óra 10 p.

Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 10 p.  
Karlova—Nagy-Kikindára: reggel 5 óra 58 p.

# HIRDETÉSEK.

21 648 60028. f/IV.

M. kir. államvasutak.

## Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a vasuti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, úgymint: bőröndök, táskák, kalapok, ruha és fehérneműek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon árverés alkalmával azonnali készpénzfizetés mellett el fognak adatni.

Arad állomáson 1902. január 16. án d. u. 2 óra.  
Szeged ” ” ” 22-én ” 2 ”  
Debrecen ” ” ” 28. án ” 2 ”

Budapest, 1902. január havában.

## Az igazgatóság

(Utánnomás nem díjazatik.)

ad 1822 6/901. szám.

Magy. kir. államvasutak.

## Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága az 1902. évi január hó 1-től számítható egy, esetleg öt éven át borítékok, irodanyagok és papirokból felmerülő szükségletének szállítást biztosítani kívánván, ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A kiírás tárgyát képező irodanyagokról és papirokról szóló kiemelés, mely egyszerűsödő ajánlati mintául szolgál, valamint a szállításra vonatkozó részletes módok valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők és a magy. kir. államvasutak igazgatósága anyag és leltárbeszerzési A. III. szakosztályánál (Budapest, VI. ker. Andrásy ut 73. sz. II. emelet 54. ajtó s ám) kaphatók.

Az ivenként egy koronás bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve ily felirással: „ajánlat ad 182256/901. számhoz”, jövő 1902. év január hó 22-én déli 12 óráig az anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál benyújtandók, vagy posta útján beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott irodanyagok értékének 5% a készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban jövő, azaz 1902. évi január hó 21-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak főpénztáránál leteendő.

Budapest, 1901. december 21.

## Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

33414/III. 1901. szám.

Magyar királyi államvasutak.  
Üzletvezetőség Debrecen.

## Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak Nyiregyháza állomásán 1902. év július hó 1-én a vasuti vendéglő bérlete lejár; ugyanazon időponttól számítható három évi időtartamra ezen vendéglő bérletére ezennel zárt ajánlati tárgyalás hirdetetik.

Az 1 koronás bélyeggel és ajánlat a m. kir. államvasutak Nyiregyháza állomásán levő vendéglői üzlet bérletére felirattal ellátott, nemkülönben a kelő okmányokkal felszerelt borítékba zárt és lepecsételt ajánlatok 1902. évi február 1-én déli 12 óráig a magyar kir. államvasutak debreceni üzletvezetősége titkári hivatalához posta útján, térti bevételnyel nyújtandók be, ugyanazon időpontig bánatpénz fejében pedig hatszáz korona készpénzben küldendő befüggetlenül az ajánlattól, a debreceni üzletvezetőség gyűjtőpénztárába posta útján jelen pályázati hirdetmény számára való hivatkozással.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek nevezett üzletvezetőség III. (forg. és keresk.) osztályában (Tisza-palota, II. em. 25. ajtó) a hivatalos órák tartama alatt (d. e. 8-12 és d. u. 2-4 óráig) megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő vagy a kitűzött határ időn túl beérkező ajánlatok figyelembe vételre nem fognak.

A m. kir. államvasutak fenntartják maguknak azon jogot, hogy a pályázók közül a vendéglősaját költségén tartozik gondoskodni, míg a III. oszt. váró és étterem világítási és fűtési költségeit fele részben a vasutintézet, fele részben pedig a vendéglős viseli.

Kelt Debreczenben, 1901. évi december havában.

## Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

## M e g h i v ó.

### A törökkanizsai központi takarékpénztár, mint részvénytársaság VII. évi rendes közgyűlését

1902. évi február hó 1-ső napján d. u. 2 órakor Török-Kanizsán, az intézet helyiségében tartja meg, melyre a t. részvényeseket van szerencsém tisztelettel meghívni.

#### N a p i r e n d:

1. Az igazgatóság jelentése a lefolyt üzletévről.
2. A zárszámadások betérjesztése.
3. A felügyelő-bizottság jelentése.
4. A tiszta nyereség felosztása iránti határozathozatal  
Török-Kanizsán, 1902. évi január 9-én
5. A felmentvény meg- vagy meg nem adása.
6. A felügyelő-bizottság 1901. évi működéséért járó fizetés megállapítása.

Tallán Emil s. k.,  
intézeti elnök.

**Jegyzet.** Minden részvényes, ki a közgyűlésen részt venni óhajt, szelvényével ellátott részvényeit a közgyűlést megelőző napig az intézet pénztáránál térítvény mellett letenni tartozik.

#### VAGYON.

#### Mérleg-számla 1901. december hó 31-én.

#### TEHER.

	kor.		fill.			kor.		fill.	
Pénztár készlet					Részvénytőke				
Kölcsönök:					Tartalékalap	60000	—		120000
a) váltókra	2519	drb	1065016	50	Külön tartalékalap	28429	14		88429 14
levonva visszleszám.	1022	"	437796	50	Atmeneti kamatok				15684 89
készlet a tárcában	1497	drb			Betét és tőkesített kamatok				612999 17
b) kötvényekre	1848	"			1901. évi haszon				25355 44
c) jelzálog kölcsönökre	125	"	193133	64					
levonva engedményezett	54	"	110281	59					
készlet a tárcában	71	"							
Ingatlan									
9 adós folyó számlában									
			82852	05					
			778	62					
			4905	56					
			862468	64					862468 64

#### VESZTESÉG

#### Üzleteredmény-számla 1901. évi december hó 31-én.

#### NYERESÉG.

	kor.		fill.			kor.		fill.	
Kamatok:					Részvényátírási díj				24
kifizetett és tőkesített kamatok	29357	40			Kamatok:				
visszleszámítási kamatok és díjak	23448	50	52805	90	váltók után	88499	52		
Adók:					kötvény kölcsönök után	14092	97		
állami és községi adók	5751	55			Jelzálogos kölcsönök után	7738	04	110270	53
betéti kamatadó	2935	72	8687	27					
Fizetések	12130								
Felügyelő-bizottsági fizetések	300								
Ker. betegs. pénztári befizetések	49	90	12479	90					
Kezelési költségek	3705	96							
Lakbérek: (intézeti helyiségek									
602-80, titkár lakása 300.	902	80	4608	76					
Leírások:									
váltó és kötvényekben	4685	42							
felszerelésekért	1671	84	6357	26					
1901. évi haszon			25355	44					
			110294	53					110294 53

Török-Kanizsán, 1901. évi december hó 31-én.

A könyvvitelért:

Bálint Lajos s. k., ügyvivő igazgató      Dus Vincze s. k., pénztárnok.      Grüner Ádám s. k., titkár.      Weisz Lipót s. k., könyvelő.  
Megvizsgálta és helyesnek találta az igazgatóság. Török Kanizsán, 1902. évi január hó 8-án.  
Dr. Csillag Mihály s. k.      Dr. Perényi Lajos s. k.      Rácz Ferencz s. k.      Tallán János s. k.  
Megvizsgálta és helyesnek találta a felügyelő bizottság. Török-Kanizsán, 1902. január hó 11-én.  
Dukay Lukács s. k., elnök.      Madár Imre s. k.      Opreán Aurél s. k.

#### Haszonfelosztási javaslat:

1901. évi tiszta haszon	25355 kor. 44 fill.
tartalékalaphoz	15245 kor. 44 fill.
tiszti jutalmazásokra	1310 " — "
intézeti képviselők díjazása	400 " — "
jótekonny célra	200 " — "
osztalék 600 darab részvény után 12 koronával	7200 " — "
nyugdíjalaphoz	1000 " — "
	25355 kor. 44 fill.

Kelt Török Kanizsán, 1902. évi január hó 8-án.

#### Felügyelő-bizottsági jelentés.

Tisztelt közgyűlés! A kereskedelmi törvény 195. § a és a társulati alapszabályok 89. §-a értelmében van szerencsénk az 1901. üzletévről vonatkozó jelentésünket a következőkben tiszteletteljesen előterjeszteni.

Megbízatusunknak megfelelően a társulati vagyonkezelést, valamint a könyveléseket az egész üzleti éven át ellenőrzésünk beható és folytonos tárgyává tettük és ennek alapján jelenthetjük, hogy úgy az ügyvezetést, valamint a könyvelést mindenkor rendben levőnek és úgy a kereskedelmi törvény, mint az alapszabályok intézkedéseinek teljesen megfelelőnek találtuk.

Az igazgatóság által elének terjesztett 1901. üzletévi mérleget, valamint az üzleteredmény-számlát behatóan megvizsgáltuk és az egyes könyvekkel összehasonlítva jelentjük, hogy a kitüntetett eredmény úgy az általunk, az 1901. december hó 31-iki állapotokra vonatkozólag megejtett leltározással, valamint a fő- és mellékkönyvekkel teljesen megegyezik és a kereskedelmi törvény idevonatkozó intézkedéseinek tökéletesen megfelel.

Az 1901. üzletévről kimutatott tiszta nyereség hováfordítását illetőleg csatlakozunk az igazgatóság azon indítványához, miszerint méltóztassék a tartalékalapra az alapszabályszerű 10% helyett 15245 kor. 44 fill., tiszti jutalmazásokra 1310 kor., intézeti képviselők díjazására 400 kor., jótekonny célra 200 kor. és osztalékra 600 drb részvény után 12 koronával 7200 koronát, összesen 24355 kor. 44 fill. fordítani, míg a fenmaradó 1000 korona a létesítendő intézeti tiszti nyugdíjalapra szolgáljon.

Midőn ezek után még kérjük, hogy úgy az igazgatóságnak, mint tisztelettel alulírottaknak a múlt 1901. üzletévről vonatkozólag a további felelősség alóli felmentést megadni sziveskedjenek, köszönetet mondunk azon bizalomért, melyet megvalósításunk által irányunkban tanúsítani méltóztattak.

Török-Kanizsán, 1902. évi január hó 11-én.

67—1.1

A törökkanizsai központi takarékpénztár, mint részvénytársaság felügyelő-bizottsága:

Madár Imre s. k.

Dukay Lukács s. k., elnök.

Opreán Aurél s. k.

Nagybecskereki takaré- és előleg-egylet  
mint részvénytársaság.

**M e g h i v ó.**

A t részvényesek az 1902. évi január  
hó 25-én délután 4 órakor az intézet saját  
helyiségében megtartandó

**XXVII-ik évi rendes közgyűlésre**

ezennel tisztelettel meghivatnak.

**N a p i r e n d :**

1. Közgyűlési elnök és két jegyző-  
könyvhitelítő választása.

2. Az igazgatóság és felügyelő-bizott-  
ság jelentése, az 1901. évi zármérleg elő-  
terjesztése és a felmentvény megadása.

3. A mérleg megállapítása és a tiszta  
nyeremény feletti határozathozatal.

4. A választmány kiegészítő vá-  
lasztása.

51-3.2

Az igazgatóság.

**Eladó tenyész-bikák.**

1 drb. Berner tiszta faj és 1 drb.  
Simenthaler tiszta faj, 2 évesek,  
szép tisztavérű állatok. Eladja  
Makaravicz Arthur, uradalmi  
tisztartó, Laudontanya (Torontál-  
megye). 63-3.2

14818. tlkvi. szám 1901.

69-1.1

**Árverési hirdetés  
és árverési feltételek.**

A nagybecskereki kir. törvényszék,  
mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi,  
hogy dr. Végh Lajos városi ügyész által  
képviselt Nagybecskerek város végrehaj-  
tónak Berberszki Mita nagybecskereki  
lakos végrehajtást szenvedő elleni hátra-  
lékos 300 korona tőkekövetelés és jár.  
iránti végrehajtási ügyében az árverést  
elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir.  
törvényszék területén levő Nagybecs-  
kerek község 755 sz. tjkvben (1329.,  
1330.) hrsz. ház, 817 sz. alatt 480 □-öl  
beltelekkel 15271 kor. kikiáltási árban 1902  
évi március hó 22-ik (húszonkettedik) nap-  
jának délelőtti 10 órájára ezen kir.  
törvényszék tlkvi helyiségében megtar-  
tandó nyilvános árverésen az 1881. LX.  
t.-c. 163. §-a értelmében a C. 10. szám  
alatt Ferró Magdolna javára bekebelezett  
szolgalmi jog érintetlenül hagyásával, de  
a mennyiben a vételár ezen esetben a  
(4000 frt) 8000 koronát meg nem haladná,  
az árverés hatálytalanná válik és az in-  
gatlan a szolgalmi jog fentartása nélkül a  
kittűzött határnapon ujabban elárvereztetik,

a következő feltételek alatt fog eladás  
alá kerülni.

1. Ha a megállapított kikiáltási  
áron felül ígéretet senki sem tenne, az  
árverésre kittűzött birtok szükség esetén  
a kikiáltási áron alul is el lesz adandó.

2. Árverezni kívánók tartoznak az  
ingatlan kikiáltási árnak 10%-át, va-  
gyis 1527 korona 10 fillért készpénzben  
vagy az 1881. évi 60. t.-c. 42. §-ában  
jelzett árfolyammal számított s az 1881.  
évi november hó 1-én 3333. sz. a.  
kelt m. kir. ig. miniszteri rendelet 3. §  
jelzett óvadékképes értékpapirban a ki-  
küldött kezéhez letenni vagy az 1881. évi  
60. t.-c. 170. §-a értelmében a bánat-  
pénznek a bíróságnál történt előleges el-  
helyezéséről kiállított elismervényt át  
szolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a  
hivatalos órák alatt ezen kir. törvényszék  
telekkönyvi irattárában s a városi tanács  
nál megtekinthetők.

Kelt Nagybecskereken, a kir. törvény-  
szék, mint telekkönyvi hatóságnál 1901.  
évi november hó 21-én.

Kiss,  
kir. tvszéki bír.

24623. tlkvi. sz. 1901.

68 1.1

**Árverési hirdetés.**

A módosi kir. járásbírósa mint tlkvi  
hatóság részéről közhírré tétetik, hogy dr.  
Végh Lajos nagybecskereki ügyvéd végre-  
hajtónak Talpac István ó-teleki lakos  
végrehajtást szenvedett elleni 420 korona  
tőke, ennek 1893. évi augusztus hó 15-ik  
napjától számítandó 6% kamatai, 98 ko-  
rona 84 fillér eddigi, ugy 32 korona 35  
fillérben megállapított árverés kérését költ  
ség iránti végrehajtási ügyében a nagy-  
becskereki kir. törvényszék és a módosi  
kir. járásbírósa területén levő Ó-Telek  
községhez tartozó, az ó-teleki 82. számú  
tjkvben felvett I. 1 sorsz. (139-140)  
hrsz. 64 sz. ház, udvar és kertre 2-9.  
sorsz. 229-230/a, 253/c, 327/c, 408/c,  
460/c, 519/c, 600/a és 615. hrsz. szántókra  
és rétre 3574 kor. kikiáltási árban az  
árverés elrendeltetik és annak foganatosi-  
tására határnapul 1902. évi március hó  
3-ik d. e. 8 órájára Ó Telek község hiva-  
talis helyiségében az alábbi feltételek  
mellett kittűzetik.

1. Kikiáltási ár a fentebb kitett  
becsár, melyen alól árverés alá bocsátott  
ingatlan eladatni fog.

2. Árverezni kívánók tartoznak a  
kikiáltási ár 10%-át vagyis 357 kor. 40  
fillért az árverés megkezdése előtt kész-  
pénzben vagy az 1881. évi 60. t.-c. 42.  
§-ában megjelölt árfolyamán számított és  
az 1881. november 1-én 333. szám alatt  
kelt I. M. E. rendelt 8. §. óvadékképesnek  
nyilvánított értékpapirban a bírói kikül-  
dött kezéhez letenni vagy az 1881. évi 60.

t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénz  
előleges elhelyezéséről kiállított szabály-  
szerű elismervényt ugyanannak átszol-  
gáltatni.

Kelt Módoson, 1901. évi december  
hó 11-én, a kir. járásbírósa mint telek-  
könyvi hatóság.

Czenger,  
kir. aljárásbíró.

28837/1901 szám.

M. kir. államvasutak

**Legelőcsőbb utazás**

Olaszországba és Dél-Franciaországba Budapest—  
Dombóvár—Fiumén át a Magyar-Horvát Tengeri  
Gőzhajózási-Társaság Fiume és Velence, illetőleg  
Ancona közt közelekedő gőzhajóival.

**Hajójáratok menetrendje.**

Március hó 16-tól október hó 31-éig.

1. Indulás Fiuméből Velencébe.  
Minden kedden és csütörtökön reggel  
7 órakor. Minden szombaton este 8 órakor

2. Indulás Fiuméből Anconába.  
Minden hétfőn és szerdán reggel 7 órakor.  
Minden pénteken este 8 órakor.

3. Indulás Velencéből Fiuméba.  
Minden szerdán és pénteken reggel 7  
órákor. Minden hétfőn este 7 óra 30 perckor.

4. Indulás Anconából Fiuméba.  
Minden kedden és csütörtökön reggel  
7 órákor. Minden szombaton este 8 óra 30  
perckor.

Menettartam 10 óra

**Menetdíjak**

a hajó átkelési illetékkel együtt:

Honnap	Hová	Pénz- érték	Gyorsvonat		Személy- vonat III.
			I.	II.	
Budapest	Velence vagy Ancona	kor.	34.60	26.00	14.00
"	Cannes	franc.	116.15	83.60	
"	Firenze	"	78.50	53.90	30.40
"	Genova	"	89.25	64.80	36.85
"	Grasse	"	118.30	85.00	
"	Lyon	"	123.25	91.50	
"	Marseille	"	137.75	98.20	
"	Milano	"	69.95	51.40	23.95
"	Menton	"	89.10	64.80	
"	Napoli	"	109.55	72.85	41.50
"	Nizza	"	112.70	81.25	
"	Róma	"	73.75	54.05	30.50
"	Torino	"	89.10	64.80	36.80
Bécs	Velence vagy Ancona	kor.	47.10	34.80	18.20
Berlin	"	márka	95.60	68.40	38.50
Breslau	"	"	71.20	51.70	28.90
Hamburg	"	"	122.20	89.10	52.80

A gőzhajókon egy ágyért 2 korona után-  
fizetendő.

A hajó átkelési díj magában Fiuméből—  
Velencébe, vagy Anconába:

Diszterem hálólhelyielyel együtt . . . . . 16 kor.

I. osztály . . . . . 12 kor.

III. " (fedélzet) . . . . . 6 "

A gőzhajók a Budapest—Fiume közt  
közlekedő gyorsvonatokkal, valamint Velencé-  
ben és Anconában a Róma, Nápoly, Bari, Brindisi  
Bologna, Milano stb. felé induló, illetve onnan  
érkező olasz vonatokkal közvetlen csatlakozás  
ban állanak. Fiumében a vonatok a gőzhajók  
kikötő helyéig közlekednek s onnan indulnak.

Fiuméből—Dalmáciába naponként indulnak  
gőzhajók, ezek közül hetenkint 4 gyorsjárat és  
pedig Zarába, Metkovicba, Raguzába és Cattaroba,  
melyek menetrendje az „Utmutató“ ban foglaltatik.

Menetjegyeket és csoportosítható kör-  
utazási jegyeket a fent megnevezett állomások,  
ugyszintén a magyar. kir. államvasutak városi  
menetjegyirodái Budapesten és Bécsben, továbbá  
a Cook Tamás és fia cég utazási irodái Buda-  
pesten és Bécsben adnak ki, hol a kívánt fel-  
világosítások is megadatnak.

Budapest, 1901. május havában.

(Utmutató nem díjazatik). Az igazgatóság.

**Elsőrendű tűzifa.**

**Valódi porosz SZALON-KÖSZÉN**

a Wildensteinsegen-Richterhof-féle bányákból.

**Legjobb LÉGSZESZ-KOAKS.**

**Legjobb faszén.**

Kaphatók:

**KURLÄNDER IMRE**

fakereskedőnél 5-15.7

a Kurländer-udvarban, Gizella-part 2766. sz. — Telefon 89. sz.

Továbbá a fatelepen, Korona-utca 585/11. — Telefon 35. sz.

**NYOMDÁSZ-TANULÓNAK**

JÓ HÁZBÓL VALÓ FIU

**FELVÉTELEK.**

BŐVEBBET E LAP KIADÓHIVATALÁBAN.

(42-x.9)